DEPARTEMENT
CULTUUR, JEUGD & MEDIA

VERSLAG DENKDAG

Participatietraject JKP 2025-2029 / 12.12.2023

INHOUD

1 Input uitdagingen 3
1.1 Welbevinden 3
1.2 Kansarmoede 7
1.3 Omgeving 12
2 Input omgevingsanalyse 15
3 Input JKP-proces 21

1 INPUT UITDAGINGEN

1.1 WELBEVINDEN

Uitdaging	Thema('s)	Partners
Doelgroep: jongeren die mentale kwetsuren hebben **Vaststelling:** zelfmoordcijfers tussen 15-24 (grootste doodsoorzaak) **Gevolgen:** zijn evident	Suïcide	**VO:** **Middenveld:** **Andere:**
Doelgroep: gezinnen en kinderen en jongeren **Vaststelling:** structurele (kans)armoede schoolmaaltijden en dak- en thuisloosheid **Gevolgen:** kinderen missen ontwikkelingskansen	Kansarmoede (enorme impact)	**VO:** **Middenveld:** **Andere:**
Doelgroep: alle jongeren **Vaststelling:** i.p.v. te polariseren mede door sociale media, tegengestelde meningen trachten te verzoenen **Gevolgen:**	Polarisatie en segregatie	**VO:** **Middenveld:** **Andere:**
Doelgroep: alle kinderen en jongeren, met extra aandacht voor jongeren met extra uitdagingen **Vaststelling:** jongeren hebben beperkte toegang tot helpende, groepsvormende, speelse, diverse, ... van de omgeving en komen op aparte sporen terecht **Gevolgen:** non-participatie, exclusie, verarming van veerkracht, segregatie, ...	Polarisatie en segregatie, participatie en eigenaarschap	**VO:** **Middenveld:** **Andere:**
Doelgroep: alle kinderen en jongeren vanaf lagere school (in alle diversiteit) **Vaststelling:** participatie is minimaal, en eigenaarschap en vertrouwen **Gevolgen:** geen stem hebben, niet betrokken voelen, geen verbondenheid met de samenleving, leren fouten maken	Participatie en eigenaarschap	**VO:** **Middenveld:** **Andere:**
Doelgroep: kinderen en jongeren **Vaststelling:** vermogen om impact te creeren, zelfleiderschap. Geeft zelfvertrouwen, samen vormgeven aan eigen leven en omgeving. **Gevolgen:** in staat zijn iets in de omgeving te veranderen (samen met anderen).	Participatie en eigenaarschap	**VO:** **Middenveld:** **Andere:**
Doelgroep: kinderen en jongeren (leerplicht) **Vaststelling:** kunst en cultuur wordt naar de achtergrond geschoven. Meer participatie aan kunst en cultuur stimuleert de ontwikkeling, leert kinderen en jongeren	Recht op vrije tijd, cultuur, kunst, zelfontplooiing	**VO:** **Middenveld:** **Andere:**

vaardigheden om met een open en kritische blik naar de wereld te kijken, maakt van hen participatieve burgers, zelfontplooiing. **Gevolgen:** uitsluiting door weinig verbondenheid, niet betrokken bij de maatschappij, te weinig actief burgerschap, het creatieve wordt te weinig geprikkeld.		
Doelgroep: kinderen en jongeren in niet-kwaliteitsvolle woningen **Vaststelling:** niet-kwalitatieve huisvesting die niet aan de comfortnormen voldoet. Kansarme gezinnen moeten zoeken op de huisvestingsmarkt met slechte kwalitatieve woningen voor huur, en lange wachtlijsten voor sociale huisvesting. **Gevolgen:** fysieke gezondheid en hoge gezondheidskosten	Wonen	**VO:** Wonen Vlaanderen, Opgroeien **Middenveld:** **Andere:**
Doelgroep: (kinderen en) jongeren **Vaststelling:** gevoel dat ze heel veel moeten. Vrije tijd voelt niet altijd als vrije tijd, school, regulitis **Gevolgen:** druk, stress, moeheid, afhaken	Druk, lat ligt hoog, voorwaarden, verantwoordelijkheid van vrijwilligers	
Doelgroep: schoolgaande kinderen **Vaststelling:** er is geen ruimte om zorgcompetenties te ontwikkelen, noch op school, noch in de vrije tijd. STEM overheerst. **Gevolgen:** zorg leeft weinig. Kinderen zien deel van dat leven niet.	Spel en zorgcompetenties ontwikkelen	**VO:** Onderwijs **Middenveld:** koepelorganisaties, Ambrassade **Andere:**
Doelgroep: jongeren **Vaststelling:** te weinig plek en ruimte voor jongeren om jong te zijn, elkaar te ontmoeten **Gevolgen:** isolement, hoge drempel voor initiatieven die er zijn	Ruimte (fysiek): centrale plekken voor vrije tijd en hulpverlening, bewegen	**VO:** Jeugd, Cultuur, Welzijn, Opgroeien **Middenveld:** jeugdwerk, welzijnssector **Andere:**
Doelgroep: alle kinderen en jongeren **Vaststelling:** door omstandigheden krijgen kinderen en jongeren niet altijd de letterlijke en figuurlijke ruimte om zich te ontplooien. Gaat over publieke ruimte, vrije tijd, bewegen en sporten, … **Gevolgen:** hierdoor missen ze groeikansen en kansen om even tot rust te komen, stress los te laten.	Ruimte (fysiek): centrale plekken voor vrije tijd en hulpverlening, bewegen	
Doelgroep: kinderen en jongeren **Vaststelling:** niet voldoende fysieke ruimtes voor kinderen en jongeren. Jeugdinfrastructuur is vaak tijdelijk en er is geen erkenning van de rechten van kinderen en jongeren. Nood aan publieke ruimte op maat van alle kinderen en jongeren, nu vooral op maat van jongens.	Ruimte (fysiek): centrale plekken voor vrije tijd en hulpverlening, bewegen	

Gevolgen: erkenning van een duurzame plek (fysiek en mentaal) zal leiden tot beter en meer welzijn en zich gewenst voelen.		
Doelgroep: -12-jarigen **Vaststelling:** mentaal welzijn van jonge kinderen is onderbelicht, nog te weinig onderzoek naar. **Gevolgen:** geen preventie mogelijk (meten is weten), geen 'genezing' en complicaties.	Ruimte (mentaal): zichzelf zijn (LGBTQ+), jong zijn	
Doelgroep: kinderen en jongeren **Vaststelling:** meer verbinding zonder scherm nodig. Honderden geschorste kleuters. Ratrace voor ouders en zorgers, geen tijd, **Gevolgen:** echte menselijke verbinding zonder scherm, maar nu zitten ouders op hun gsm en is er deconnectie vanaf de start.	Tijd en aandacht, opvoeding en zingeving	
Doelgroep: kinderen en jongeren **Vaststelling:** inzake digitaal welbevinden zijn er veel kansen, maar ook veel risico's en onzekerheden. Er is nood aan het versterken van competenties (actief en creatief) en kennis (kritisch en bewust) van jongeren en hun hulpnetwerk (preventief). Technostress, schaamte,… Er is veel digitale connectie maar deze digitale ontmoeting is niet gekoppeld aan fysieke ontmoeting. **Gevolgen:** blijvende hoge cijfers van suïcide, pesten,… want er is geen aanpak over offline en online heen, wat leidt tot een dalend mentaal welbevinden. Meer isolement, minder sociale vaardigheden.	Integriteit: digitaal en offline, integratie	**VO:** **Middenveld:** open jeugdwerk, jeugdhuizen e.a. **Andere:**
Doelgroep: alle kinderen en jongeren **Vaststelling:** beleid is vaak verkokerd, wil inspelen op doelgroepen, maar steekt die in hokjes. Hoe kunnen we naar een beleid dat integraal werkt, volgens universeel proportionalisme? Er is een spanningsveld tussen het erkenning van uitdagingen van verschillende doelgroepen en beleid voor alle kinderen en jongeren. **Gevolgen:** Nood aan erkennen van verschillende groepen die het moeilijk hebben door voor elke doelstelling en elk traject te kijken wat de impact is voor specifieke groepen van jongeren eerder dan versnipperde acties voor specifieke groepen.	Impact van JKP-acties op alle doelgroepen tegelijk	**VO:** **Middenveld:** Itinera **Andere:** lokale besturen
Doelgroep: kinderen en jongeren **Vaststelling:** psychologisch of fysiek geweld in familiale context is moeilijk om tijdig op te merken en in te grijpen, en er wordt vaak fout ingegrepen bv. te repressief.	Jongeren die geweld meemaken	**VO:** Jeugd, Welzijn, Onderwijs, CLB, Opgroeien, jeugdrechtbanken (Justitie) **Middenveld:** psychologen, eerstelijnspsychologische

Gevolgen: copingmechanismes van slachtoffers hebben verregaande gevolgen (zelf geweld plegen, mentaal) en eventuele ondersteuning versterkt dit.		zorg (ELP), ziekenhuizen, politie, vluchthuizen, CAW, GGZ, scholen **Andere:**
Doelgroep: jongeren met psychische kwetsbaarheid **Vaststelling:** nood aan capaciteit, ook tussen ambulant en residentieel (cf. Villa Voortman als voorbeeld of Homaar) **Gevolgen:**	Jeugdhulp: tussen ambulant en residentieel, inloopplekken	
Doelgroep: kinderen en jongeren **Vaststelling:** steeds meer benadering vanuit justitie en bestraffen i.p.v. vertrekken vanuit welzijn en ondersteuning. **Gevolgen:** versterken van schuldmodel en van vicieuze cirkel.	Jeugdhulp: tussen ambulant en residentieel, inloopplekken	
Doelgroep: relevante derden, zoals jeugdwerkers, leerkracht, sportcoach **Vaststelling:** netwerk ondersteunen zodat deze personen er kunnen zijn voor kinderen en jongeren. **Gevolgen:** preventie en voorzorg.	Jeugdhulp: tussen ambulant en residentieel, inloopplekken	
Doelgroep: jeugdsector **Vaststelling:** 'hulpverlening' als thema is een groot en breed verhaal. Voelt aan als gigantisch monster. Nood aan een meer fijnmazig (zonder sectoraal op te delen) verhaal. **Gevolgen:** hierdoor voelen mensen de urgentie wel, maar weten ze niet hoe ze hier zelf actie in kunnen ondernemen.	Jeugdwerk: vele uitdagingen, fijnmazig en haalbaar, specifiek maar transversaal	
Doelgroep: jeugdwerkers, professioneel en vrijwilligers **Vaststelling:** jeugdwerkers krijgen steeds meer te maken met jongeren die zich niet goed voelen en moeten/willen antwoord formuleren, rol opnemen. **Gevolgen:** verwachtingen worden steeds groter, zowel van beleid als verwachtingen die jeugdwerkers zichzelf opleggen. Wat moeten we doen en hoe verzoenen we dit met de eigenheid van jeugdwerk? Waar ligt de afbakening voor vrijwillige jeugdwerkers en professionele jeugdwerkers?	Jeugdwerk: vele uitdagingen, fijnmazig en haalbaar, specifiek maar transversaal	
Doelgroep: -6-jarigen, ouders, opvang, school, lokale gemeenschap **Vaststelling:** motorische ontwikkeling gaat achteruit (sport, bewegen in de ruimte, handschrift,…). Ook +6-jarigen oppassen met te snel te veel competitie, sporten en bewegen moet op elke leeftijd ook recreatief mogelijk	Bewegen/sporten zonder druk voor -6-jarigen: fysiek motorische ontwikkeling,	**VO:** Welzijn, Onderwijs **Middenveld:** Netwerk tegen Pesten, verenigingsleven, sportverenigingen **Andere:**

zijn (bv. systemen zonder eindklassement, of fair play klassement). **Gevolgen:** motorische autonomie vermindert.	persoonlijke autonomie	
Doelgroep: kinderen en jongeren **Vaststelling:** conflict in Gaza heeft een grote invloed op kinderen en jongeren. Sommigen identificeren zich heel hard met de situatie. **Gevolgen:** sommigen lopen helemaal vast, gevoel van discriminatie wordt groter.	Aandacht voor wereldpolitiek: wat leeft er bij alle jongeren?	**VO:** Onderwijs, Jeugd **Middenveld:** jeugdwerkingen **Andere:** media (nieuws, Karrewiet, nws.nws.nws
Doelgroep: jeugd met beperking **Vaststelling:** de (breedheid van soorten) beperking zorgt ervoor (vooral door de niet-aangepaste maatschappij) dat die jeugd fysiek en/of sociaal geïsoleerd is. **Gevolgen:** isolatie.	Kinderen en jongeren met een beperking of label	**VO:** Jeugd, Welzijn, Mobiliteit, Onderwijs, VAPH **Middenveld:** scholen **Andere:**
Doelgroep: jeugd (vooral studenten) met een gediagnosticeerde stoornis **Vaststelling:** het is opmerkelijk dat de helft van de studenten een label heeft. **Gevolgen:** een label is soms nuttig, maar het probleem wordt zo geïndividualiseerd en geïnternaliseerd.	Kinderen en jongeren met een beperking of label	**VO:** Jeugd, Onderwijs, Opgroeien, Welzijn **Middenveld:** scholen, GGG, GGZ, CLB **Andere:**
Doelgroep: jonge mantelzorgers (1/5) **Vaststelling:** school heeft geen zicht op jonge mantelzorgers, en dus is er geen of gebrekkige ondersteuning. Het spel, de zelfontwikkeling en het welbevinden lijdt er allemaal onder. Zichtbaarheid van jonge mantelzorgers is minimaal. **Gevolgen:** jonge mantelzorgers voelen zich niet begrepen, anders, niet goed. Spelen, welzijn, ontmoeting en vrije tijd nemen allen af. Het is niet duidelijk of er meer jonge mantelzorgers in sociale richtingen of het watervalsysteem terecht komen.	Mantelzorg: weinig ondersteuning	**VO:** Onderwijs, Opgroeien **Middenveld:** jeugdwerk **Andere:** Riziv, OCMW, lokaal bestuur, ziekenfonds

1.2 KANSARMOEDE

Uitdaging	Thema('s)	Partners
Doelgroep: Kinderen en jongeren in kwetsbare situaties **Vaststelling:** Zet kinderen en jongeren centraal en kom als beleid los van de eigen sector. Armoede aanpakken en kinderrechten realiseren vergt een beleidsdomeinoverschrijdende aanpak. Zet in op een geïntegreerd beleid (JKP, armoedebeleid, …).	Kansarmoede, kinderen en jongeren in kwetsbare situaties en een geïntegreerd beleid	**VO:** Alle beleidsdomeinen **Middenveld:** **Andere:** Lokale besturen

Zet hierbij in op het mandaat van de coördinerende minister. Zorg ervoor dat elk beleidsdomein op de agenda zet en dat dit correct opgevolgd wordt. **Gevolgen:** • Onsamenhangendheid tussen beleid zorgt soms voor inefficiëntie en werkt elkaar tegen • Verkokering moet aangepakt worden • Mandaat van de minister moet duidelijk en slagkrachtig zijn		
Doelgroep: Kansarme kinderen en jongeren, kinderen en jongeren met een handicap, kinderen en jongeren met specifieke zorgbehoefte **Vaststelling:** Een aantal van deze kinderen en jongeren heeft geen toegang tot basisvoorzieningen (vrije tijd, mobiliteit, welzijn, gezondheid, …) waardoor ze hun rechten niet kunnen opnemen. **Gevolgen:** • Op lange termijn: minder kansen op verschillende levensdomeinen • Minder rijke leefomgeving • Impact op mentaal welbevinden en veerkracht	Kansarmoede en basisvoorzieningen	**VO:** **Middenveld:** **Andere:**
Doelgroep: Verenigingen jeugdwelzijnswerk **Vaststelling:** Duidelijke subsidiekaders voor jeugdwelzijnswerk – zet in op een geïntegreerd subsidie- en erkenningsbeleid **Gevolgen:** Kansarmoede is een meervoudig probleem en moet op kruispunten aangepakt worden.	Kansarmoede en subsidiëringsbeleid	**VO:** DCJM, Welzijn, agentschap Opgroeien **Middenveld:** Koepels en bovenlokale verenigingen **Andere:** Lokale besturen
Doelgroep: Kinderen en jongeren in kansarmoede **Vaststelling:** Zorg ervoor dat ook jongeren in kansarmoede vertegenwoordigd zijn in huidige advies- of participatieorganen. Er is nood aan ankerfiguren. **Gevolgen:** Ondervertegenwoordiging	Actorschap	**VO:** Onderwijs, jeugd, welzijn **Middenveld:** Formaat, VDS, OverKop, Jeugdwelzijnswerk **Andere:** Lokale ankerfiguren, ervaringsdeskundigen
Doelgroep: Kansarme jeugd (in brede zin), gezinnen, lokale besturen. **Vaststelling:** Lokale besturen staan het dichtste bij kinderen en jongeren en de doelgroep, maar hebben onvoldoende slagkracht (budget en	Lokale besturen	**VO:** **Middenveld:** **Andere:**

bestuursmatig) om voldoende verandering teweeg te brengen. Ze zouden beide vormen van ondersteuning kunnen gebruiken. De regierol moet op een kwalitatieve manier ingevuld worden. Lokaal en Vlaams. **Gevolgen:** Minder sterk lokaal armoedebeleid, vrijetijdsbeleid, toegankelijkheidsbeleid, …		
Doelgroep: Lokale besturen **Vaststelling:** De middelen en de mogelijkheden zijn ongelijk verdeeld tussen gemeenten. Het zou als kind niet mogen uitmaken of je in gemeente x of y woont opdat je minder kansen en/of middelen zou hebben (zie gemeentefonds). **Gevolgen:**	Lokale besturen	**VO:** **Middenveld:** **Andere:**
Doelgroep: Beleidsmakers **Vaststelling:** Kansarmoede wordt niet altijd bekeken als een omgevingsprobleem, maar soms als iets inherent aan het individu. Er moet komaf gemaakt worden met het individuele schuldmodel. **Gevolgen:** Maatregelen die goedbedoeld zijn hebben soms een omgekeerd effect.	Individueel schuldmodel	**VO:** **Middenveld:** **Andere:**
Doelgroep: Kinderen en jongeren in armoede die in enge huisvesting wonen. **Vaststelling:** Gezinnen met kinderen die klein wonen zonder aparte ruimtes, schimmelproblematiek, … **Gevolgen:** • Schaamte • Geen privacy, rust, fysieke/mentale ruimte • Gevolgen voor school en ontwikkeling, vriendschappen	Huisvesting	**VO:** **Middenveld:** **Andere:**
Doelgroep: kinderen jonger dan 6 jaar oud en hun gezinnen **Vaststelling:** Kwetsbare groep, verbinding, taalstimulering, isolatie, kindreflex, netwerken, gezondheid, … **Gevolgen:** Bijsturen in een latere fase is moeilijker.	Jonge doelgroep	**VO:** Agentschap Opgroeien **Middenveld:** **Andere:**
Doelgroep: Kinderen en jongeren in kansarmoede **Vaststelling:** Kansarmoedevriendelijk onderwijs. Onderwijs sluit niet aan bij kinderen en jongeren in kansarmoede. Ze voelen zich er niet thuis en krijgen veel negatieve feedback.	Onderwijs	**VO:** ABB, agentschap integratie en inburgering, link met plan Samenleven, onderwijs, … **Middenveld:** Verenigingen waar armen het woord nemen. Zij

Gevolgen: Jongeren haken vroegtijdig af, kunnen hun dromen niet waarmaken, halen geen diploma, generatiearmoede wordt in stand gehouden.		kunnen in gesprek gaan met onderwijs, ouders, .. **Andere:**
Doelgroep: Kinderen en jongeren in kwetsbare situaties, in een gedwongen positie zoals mantelzorgers **Vaststelling:** Sommige kinderen nemen veel verantwoordelijkheid op binnen hun gezin. Ze moeten voor andere gezinsleden zorgen. Zorg ervoor dat mensen in de omgeving van kinderen en jongeren (bv. leraars, jeugdwerkers) deze signalen oppikken en ergens kunnen inbrengen. **Gevolgen:** Beperkte ontplooiing van talenten, geen kind kunnen zijn, beperkt netwerk.	Signaalfunctie/mantelzorgers	**VO:** Agentschap opgroeien, dep. Zorg **Middenveld:** Jeugdwerk, sportverenigingen **Andere:** Lokale besturen, huis van het kind, …
Doelgroep: Kinderen en jongeren **Vaststelling:** Onderwijs inzetten als motor ter bevordering van sociale mobiliteit en waarborgen van gelijke kansen. • In- en uitstroom van onderwijs heeft ongelofelijke impact op de rest van het leven. • België scoort zeer slecht op sociale mobiliteit (hoe geraken mensen uit kansarmoede) **Gevolgen:**	Onderwijs	**VO:** **Middenveld:** **Andere:**
Doelgroep: **Vaststelling:** Automatische rechtentoekenning **Gevolgen:**	Rechtentoekenning	**VO:** Agentschap Opgroeien, Dept. Zorg, ABB **Middenveld:** **Andere:**
Doelgroep: Lagereschoolkinderen met specifieke focus op doelgroepen waar minder 'zwemcultuur' is. **Vaststelling:** Het zwemonderwijs op school kan kinderen niet leren zwemmen. Veilig zwemmen is een basisvaardigheid en een vorm van vrijetijdsparticipatie**.** **Gevolgen:** Er is onvoldoende zwemwater om te leren zwemmen. Wel focus op recreatie, maar er is nood aan eenvoudige zwembaden.	Zwemmen	**VO:** **Middenveld:** **Andere:**
Doelgroep: -12 met beperkt budget, focus 0-3 jaar. **Vaststelling:** Moeilijke toegang tot kinderopvang voor kinderen uit gezinnen in kansarmoede. Meer middelen: opvang kan ook ondersteund worden	Opvang	**VO:** Betere transversale samenwerking Jeugd-Opgroeien (decreet BOA) **Middenveld:**

door andere sectoren. Toeleiding van kwetsbare gezinnen; meer middelen, meer plaatsen, … **Gevolgen:** Moeilijk k in te halen achterstand op sociaal, creatief, … vlak.		**Andere:** Lokale besturen (kunnen voorrang geven aan lagere inkomens) Signaalfunctie. Alle mogelijkheden van kinderopvang voorstellen.
Doelgroep: Kinderen en jongeren in kansarmoede **Vaststelling:** Kansarmoede heeft vele gezichten die vaak de 'symptomen' zijn van het niet vervuld zijn van basisrechten. We moeten vertrekken vanuit het garanderen van grondrechten. **Gevolgen:** Focus op de concrete symptomen en de achterliggende oorzaken.	Grondrechten	**VO:** **Middenveld:** **Andere:**
Doelgroep: Kinderen en jongeren in kansarmoede **Vaststelling:** Klassenjustitie: te weinig hulpaanbod en te vaak een repressieve houding. **Gevolgen:** Een vicieuze cirkel van discriminatie en repressie.	Discriminatie	**VO:** **Middenveld:** **Andere:**
Doelgroep: **Vaststelling:** Leefbaar basisinkomen via o.a. groeipakket. Financiële ondersteuning van gezinnen kritisch bekijken (bv. kinderopvang): Nu afhankelijk van scholen/lokale besturen > niet voor iedereen gelijk. **Gevolgen:** Armoede blijft een lange termijn invloed hebben op de levens van kinderen en jongeren.	Basisinkomen/verdeling van middelen	**VO:** **Middenveld:** **Andere:**
Doelgroep: Kinderen en jongeren met een handicap **Vaststelling:** Problematisch leerlingenvervoer in het buitengewoon onderwijs. Mobiliteit ook een issue naar vrijetijdsparticipatie toe. **Gevolgen:** Niet of niet tijdig op bestemming raken en dus geen participatie.	Mobiliteit	**VO:** **Middenveld:** **Andere:**
Doelgroep: Kinderen en jongeren in kwetsbare situaties **Vaststelling:** Groepen verbinden vanuit interesses, drempels binnen vrije tijd (7 B's), beperkt sociaal netwerk **Gevolgen:** stress, mentale problemen, sociale kloof, ..	Recht op vrije tijd	**VO:** DCJM **Middenveld:** Jeugdwerk, sport, cultuur, UitPas **Andere:** Lokale besturen

Doelgroep: Kinderen en jongeren in kwetsbare situaties **Vaststelling:** deelname kwetsbare groepen aan georganiseerde schooluitstappen vanwege de kostprijs. **Gevolgen:** Kinderen en jongeren in kansarmoede komen niet in aanmerking met vakantie, hun leefwereld vergroot niet, leren hierdoor niet bij, …	Schooluitstappen	**VO:** **Middenveld:** **Andere:**

1.3 OMGEVING

Uitdaging	Thema('s)	Partners
Doelgroep: jongeren die zich niet verbonden voelen met hun leefomgeving. **Vaststelling:** jongeren ervaren verschillende drempels (sociaal, cultureel, financieel) verhinderen het om deel te nemen in de leefomgeving, een goede sociale mix (binnen jeugdwerk). **Gevolgen:** sociale cohesie daalt, geen verbondenheid tussen verschillende groepen, wederzijds begrip en respect daalt.	**Sociale cohesie**	**VO:** **Middenveld:** **Andere:**
Doelgroep: alle jongeren (maar vooral in kwetsbare situaties en in grootstedelijke context). **Vaststelling:** Er is een gebrek aan openbare ontmoetingsruimte: - Heel veel ruimte wordt gebruikt als doorgangsruimte en niet iedereen voelt zich welkom in beschikbare ruimte. - Veel publieke ruimte is gericht op consumeren. - Thuis hebben veel jongeren geen mogelijkheid om elkaar te ontmoeten. - Nood aan (her)waarderen van openbare ruimte als ontmoetingsruimte. - Open ruimte: vooral in stedelijke gebieden (ook voor bv afkoeling in de zomer). **Gevolgen:** Het mentaal welbevinden zal nog achteruitgaan en sociale cohesie en verbondenheid zal dalen.	**ontmoeting**	**VO:** **Middenveld:** **Andere:**
Doelgroep: alle kinderen en jongeren. **Vaststelling:** Vlaanderen is vervuild/ongezond, te weinig groen en klimaatadaptief.	**klimaat**	**VO:** **Middenveld:** **Andere:**

Gevolgen: gezondheidsproblemen, hogere kosten voor gezondheidszorg doordat niet meer preventief gewerkt kan worden.		
Doelgroep: alle kinderen en jongeren **Vaststelling:** er is een gebrek aan participatie van kinderen en jongeren (geef kinderen en jongeren een plek waar ze zich welkom voelen, war ze deel van uitmaken en zelf kunnen creëren en experimenteren). **Gevolgen:** gebrek aan sociale cohesie	**participatie**	**VO:** **Middenveld:** **Andere:**
Doelgroep: 6-11-jarigen **Vaststelling:** de zelfstandigheid van kinderen en jongeren om zich te verplaatsen in de buurt/omgeving verkleint **Gevolgen:** sociaal netwerk verkleint/verdwijnt, bereikbaarheid komt onder druk => onderscheid bereikbaarheid en nabijheid.	**mobiliteit**	**VO:** **Middenveld:** **Andere:**
Doelgroep: kinderen en jongeren **Vaststelling:** er is nood aan autonome verplaatsingskansen, aangepast aan elke leeftijd **Gevolgen:**	**mobiliteit**	**VO:** **Middenveld:** **Andere:**
Doelgroep: tieners en 'hangjongeren' **Vaststelling:** jongeren in de publieke ruimte worden nog vaak als overlast/niet evenwaardig beschouwd **Gevolgen:** blijvende ongelijkheid en polarisatie	**hangen**	**VO:** **Middenveld:** **Andere:**
Doelgroep: kinderen en jongeren in dak- en thuisloosheid, nieuwkomers,… **Vaststelling:** Gebrek aan adequate opvang gericht op kinderen en jongeren: onvoldoende noodwoningen, sociale woningen, administratieve drempels,… er is geen kwalitatieve huisvesting: discriminatie op de huur/woonmarkt/ => recht op wonen! **Gevolgen:** kinderen en jongeren verdwijnen van de radar en vallen ten prooi aan drugs, drank, mensenhandel.. vicieuze cirkel van niet vooruitkomen	**Wonen: dak- en thuisloosheid**	**VO:** Dept Zorg, Agentschap Wonen (Gerd De Keyser), Agentschap Opgroeien **Middenveld:** Netwerk tegen armoede, SAAMO, de Woonzaak **Andere:** huisvestingen, buurtwerk, lokale besturen, VVSG
Doelgroep: jeugddelinquenten/kinderen met beperking **Vaststelling:** exponentiële groei van gesloten plaatsen – institutionele opvang forensische zorg PMH **Gevolgen:** uitsluiting, ghetto's	**Wonen: gesloten instellingen**	**VO:** Agentschap Opgroeien, Dept Zorg en Agentschap Justitie en handhaving, VAPH **Middenveld:** steunpunten Zorgnet-Icuro, gebruikers(organisaties) **Andere:** koepels, voorzieningen (bv. Pegode)

Doelgroep: **Vaststelling:** we zijn nog zoekend naar een goed werkend model met regie rond gedeeld ruimtegebruik: schipperen tussen 'iedereen zijn kot' en 'iedereen doet alles zonder afspraak' **Gevolgen:** we zien de oplossing niet meer	**Gedeelde infrastructuur**	**VO:** Jeugd, Cultuur, Sport, Onderwijs = veel ruimte en potentieel **Middenveld:** VVSG, koepels Onderwijs, koepels Jeugd **Andere:** ruimtelijke planners (ook privé), projectontwikkelaars, bisdommen en eigenaars
Doelgroep: jeugdwerk/middenveld **Vaststelling:** er is een gebrek aan goede, duurzame en beschikbare infrastructuur waar jonge mensen zich kunnen organiseren **Gevolgen:**	**Jeugdinfrastructuur**	**VO:** Dept CJM, lokale besturen **Middenveld:** jeugdwerk **Andere:**
Doelgroep: kwetsbare doelgroepen (intergenerationeel) **Vaststelling:** er is nood aan plek voor iedereen in de openbare ruimte (gender, leeftijd, geaardheid): ontmoeting in (super)diversiteit => zodra aanwezigheid/claim van dominante groep doorbroken is, komt er plaats voor diversiteit over vele kruispunten heen. - Safe spaces - Meisjes/queer/vrouwvriendelijkheid **Gevolgen:**	**Inclusie/diversiteit**	**VO:** **Middenveld:** **Andere:**
Doelgroep: overheden (Vlaams, federaal, lokaal) **Vaststelling:** er is nood aan meer geïntegreerde samenwerking rond 'leefomgeving van kinderen en jongeren' **Gevolgen:**	**samenwerking**	**VO:** Dept Omg, Dept Zorg, Dept Wonen **Middenveld:** koepels, bovenbouw, **Andere:**
Doelgroep: tieners en jongeren **Vaststelling:** er is weinig begrip voor jongeren die uitgaan/het nachtleven **Gevolgen:**	**nachtleven**	**VO:** Dept Jeugd **Middenveld:** **Andere:**
Doelgroep: lokale besturen + link naar alle beleidsdomeinen **Vaststelling:** meten is weten**:** lokale besturen beschikken over te weinig kwalitatieve data obv bevindingen van kinderen en jongeren tov de buurt/omgeving => geen mogelijkheden tot benchmarking/standaarden **Gevolgen:** we varen blind, concurrentie tussen lokale besturen, geen eigenaarschap, die doelgericht…	**monitoren**	**VO:** **Middenveld:** **Andere:**
Doelgroep: **Vaststelling:**		**VO:** **Middenveld:**

Gevolgen:		Andere:

2 INPUT OMGEVINGSANALYSE

Thema	Input (in bullets)
Suggesties voor ander onderzoek	- Jonge mantelzorgers (11-18 jaar) - Kinderen en jongeren in kwetsbare situaties - Aantrekkelijke aspecten van werken met Kinderen en jongeren
Andere opmerkingen	
Demografie	- verblijfstatuut
Welbevinden en gezondheid	- 2.9: beweging aanvullen met data rond basis motorische ontwikkeling - Ordening thema's anders - Specifieke gegevens over sportparticipatie (te halen bij Sport Vlaanderen) - Data over bewegen - Data over eenzaamheid toevoegen (PAS, Statbel) - Mentaal welzijn bij jonge kinderen (-12) - Positieve elementen ontbreken: sociale relaties/zelfontplooiing - Oppassen met data uit de Corona tijd (p.32, Angst) hoeveel personen bevraagd - Cijfers toevoegen bij sociaal isolement - Religie en spirituele zorg/ervaring, zingeving - Identiteitsvorming en -ontwikkeling - Link naar media
Onderwijs	- Bij onderwijs ook buitengewoon onderwijs meenemen (meest kwetsbaren bovenaan zetten) - Terugval van stageplekken bij hoger onderwijs - Verdieping duaal leren - Onderwijs toegankelijk voor alle kinderen en jongeren - Impact onderwijs op verdere levensloopbaan van jongeren - Verdieping watervaleffect in onderwijs - Laatste PISA onderzoek - Toevoegen of linken met armoede: aanbieden van gratis maaltijden op school - Migratieachtergrond niet aan bod bij schoolachterstand 3.2 - Schooluitval kent een kloof mbt jongeren migratieachtergrond --> explicieter in cijfers meegeven

Werk	- Werk moet lonen --> werkloosheidsval
	- Belang van duurzame loopbaan/ jobs
	- Maatschappijbeeld over de arbeidsmarkt verandert
	- Jongeren hebben nood aan een 'gids'
	- Toevoegen: ondernemerschap
	- Ondernemerschap
	  • Hoe wordt dit gezien?
	  • Bewuste keuze op iets dat ze missen bij een job in loondienst
	- Jobaspiraties van jongeren
	  • Verkeerde denkbeelden
	  • Werkgeverschap -> zeer krappe arbeidsmarkt
	- Data ook breder dan academisch/ cijfermatig
	  • Ook onderzoek van middenveld
	- Bv: coronaonderzoek, publicaties Kireco, kinderrechtencommissariaat, KeKi…
	- Al nadenken over impactmeting
	  • Impact goed definiëren = breder dan cijfers, ook bv verhalen
	- Link maken met evaluatie van huidig JKP --> welke zaken liggen nog op de plank?
	- Wat met thema's die niet in JKP komen?
	  • Zichtbaar/levend houden
	  • Link met bestaande platformen en instrumenten bv. kinderrechtenmonitor
	- Aangeven per thema welke beleidsdomeinen het aanraakt
	- Per thema een 'reflectiekader' met enkele reflectievragen (kinderrechtenreflex, reflex rond intersectioneel denken)

Kansarmoede	- Materiele deprivatie ontbreekt - Algemene financiële situatie van jongeren zelf (buiten gezin) - Praktijk van brugfiguren
Migratie en diversiteit	- Meer benaderen vanuit kruispuntdenken - Jongeren met een vluchtverhaal in beeld brengen -> kwalitatief onderzoek - Ook van niet geregistreerde jongeren

Gezin	- Beleving van kinderen uit gescheiden en nieuw samengestelde gezinnen ontbrak
	- Werkdruk van ouders: effect op kinderen
	- Titel 'gezin' is veel te beperkt. Bv. jonge mantelzorgers kan gaan over meer dan enkel het gezin
	- Rond jonge mantelzorg
	  o Zeer beknopt (volgens Samana vzw)
	  o Extra linken te leggen?
	  o Extra data te verkrijgen via Samana vzw

	- Ruimer opentrekken naar -11 en +18 jaar
	- 7.3 Preventie gezinsondersteuning
	  o Enge invulling
	  o Wat met opvoedingsondersteuning, ontmoeting tussen gezinnen …?
	  o Onderzoek gezinsenquête

Omgeving van jongeren	- Er staat niets in over infrastructuur (jeugdwerk, maar ook kinderen en jongeren in het algemeen)
	- Jeugdinfrastructuur an sich voor georganiseerde en niet georganiseerde jongeren
	- Stuk over publieke ruimte moet uitgebreider; sterktes en kansen
	- Buiten speel onderzoek
	- Gemeente- en stadsmonitor bevat enkel meerderjarigen -> rond gelijkaardige thema's voor jongeren iets ontwikkelen dat hun actorschap in kaart kan brengen -> zou toelaten in lokale contexten te engageren voor het thema kinderrechten
	- Klimaatangst cijfers?
	- Verschil tussen platteland, stedelijke gebieden en stadsrand
	- Verschil tussen platteland, stedelijke gebieden en stadsrand
	- Huisvesting
	  o Dak en thuisloosheid ook -18 tem 30 jaar
	  o 41% zichtbaar
	- Hiaat: hoeveel kinderen hebben toegang tot verkoelende omgeving
	- Hiaat: niet beperken tot die ene norm wijkgroen, ook groennetwerken
	- Erover waken dat jongeren nog een eigen plek kunnen hebben (evenwichtsoefening met inclusieve gedachte)
	- Verhouding tussen Vlaams niveau en lokale besturen --> bestuurlijke tendensen en bestuurlijke analyse zijn belangrijk voor verdere analyse, verhouding tussen capaciteit en uitdagingen qua profiel van de jongeren
	- Publieke ruimte: nog weinig zicht op:
	  o Gebruik door kinderen en jongeren
	  o Groei en afname publieke ruimte
	  o Wat met semi-publieke ruimte?
	  o Vaststelling: hangjongeren en overlast zijn helemaal terug. Gevolg: jongeren haken verder af
	-

Mobiliteit	- Benadrukken dat openbare weg geen veilige plek is →niet alleen focussen op dodelijke slachtoffers

	- Cijfers tevredenheid mobiliteit leggen niet de link met het gebruik
Mediawijsheid	- Digitale omgeving: nu veelal gekaderd in "bedreiging" en mediawijsheid maar lijkt een rijkere omgeving waar jongeren zich in bewegen - Extra onderwerpen: in welke mate is kinderrechtenkader gewaarborgd in digitale omgeving? Drempels van digitale dienstverlening? - Ook het positieve van online/sociale media benadrukken - Digitale inclusie, solidariteit, zowel hardware als mediawijsheid - Complotdenken – echokamers – deep fake – AI - Radicalisering via mediagebruik - Aanvulling onderzoek PhD KUL (Lara Schreurs) SWAY: cognitief kritischer affectieve kant → leren omgaan met emoties → sociale mediawijsheid - Mediawijsheid: waar hebben ze nood aan? Welke platformen gebruiken ze? Wat doen ze op deze platformen? Welke vaardigheden missen ze nog? … → transversaal thema: link met digitaal burgerschap
Vrije tijd	- Cultuurparticipatie ontbreekt - Jeugdwerk= meer dan jeugdbewegingen - Er zijn meer drempels dan de financiële drempels - Ondernemingszin stimuleren bij jongeren - Belang van artistieke expressie binnen vrije tijd/jeugdwerk - 11.6 aanvullen met onderzoek/ data over G-sport - 11.3 aanvullen met participatiesurveydata + verdiepen/ inzoomen meisjes/ jongens (zie kennisplatform Sport Vlaanderen) - 11.6: Focus op 2 doelgroepen: wat met andere kwetsbare groepen? Bv. Kinderen en jongeren in armoede/ migratie/ jeugdhulp/… → extra data? - Migratieachtergrond in cijfers in vrije tijd (jeugdwerk) ontbreekt - Jeugd(werk) infrastructuur - Ongeorganiseerde jeugdwerking →hoog bereiken van jongeren migratieachtergrond - Ontsluiting van gegevens rond vrijetijdsaanbod (ook specifiek per doelgroep) →cf. maatschappelijk kwetsbare jongeren en kinderen - Vrije tijd: belang voor het kind specifiëren - Cijfergegevens iedereen verdient vakantie (dalende trend) - Regulitis meer vernoemen + maak de link naar het federale niveau

	- Cultuurparticipatie: link met jeugdparticipatie en burgerschap - Sportclubs hiaat: veel andere contexten waarin aan sport gedaan wordt: buurtsport, sociaal-sportief werk, sport na school, ongebonden… - Ontbreekt voor jongeren in kwetsbare positie doordat dit gesubsidieerde sector is - Jongeren met beperking: geen verwijzing naar jeugdwerking die ondersteunt
Jeugdparticipatie en burgerschap	- Ratio jeugdwerkers – K&J - Geen cijfers over participatie en burgerschap - Actorschap van Vlaamse jongeren →kwalitatief onderzoek? →specifieke doelgroepen - Ruimte voor experiment - Spirituele zingeving - Solidariteit in de samenleving - Zingeving bij jongeren → artikel in kinderrechtenverdrag →inclusief collectieve zingeving: wie zijn we, waarom zijn we hier →gelinkt aan verbinding & waardenkaders →hier in investeren - Extra indicator "burgerschap": in welke mate voelen kinderen & jongeren zich verbonden met de maatschappij? Schakelen ze zich in? … ? - Verbinding bij jongeren → oplossing ligt niet in de probleemfocus →focus op wat we willen versterken → verbinding ligt aan de basis → bruggen bouwen → los van problemen oplossen, ervoor zorgen dat we aan de basis werken, om zo problemen rond polarisering, welbevinden verbeteren - Jeugdparticipatie en burgerschap: Vlaamse Jeugdraad niet helemaal representatief voor Vlaamse jongeren → deze jongeren niet vergeten maar op een of andere manier hun stem meenemen
Gelijkheid	- Cultuur als apart hoofdstuk - Racisme, homofobie, … - Aandacht voor bepaalde doelgroepen (tienermeisjes, nieuwkomers) - Gendergelijkheid: eerder 'gendersensitief' of 'gelijkwaardigheid' - Positief dat er nog aanvullingen komen → die zijn nodig in functie van samenleven, solidariteit

Jeugdhulp	- Hoofdstuk vraagt wat herwerking (niet alles op 1 hoop gooien in RTH) + thema pleegzorg (nu: gezin jeugdhulp) Idem voor jeugddelinquentie
Jeugddelinquentie en slachtofferschap	(zie opmerking bij jeugdhulp hierboven)

Thema's die ontbreken **Doelgroepen die ontbreken**
Vrijwillige engagement
deskundigheidsbevordering
polarisering
Identiteitsontwikkeling van jongeren in complexe situaties
Peuters/kleuters: geen cijfermateriaal over leerplicht, 1ste 1000 dagen
Impact van lokale besturen op deze thema's
Park of bossen in de buurt
gedragsproblemen
Onderzoek in het kader van de gezinsenquête
Drempelonderzoek K&K
Meisjesonderzoek K& S
Lokalenonderzoek: cijfers over verschillende soorten infrastructuur
Bevraging tisaanu
Waar staat BOA?
Data van jeugdwerkonderzoeken ontbreken (tisaanu, buitenspeelonderzoek, pimento mentaal welzijn, lokalenonderzoek
Jeugdwerk te weinig aan bod + positieve effecten van jeugdwerk
Effecten van regulitis in jeugdwerk
nachtleven
Opvolging van de nieuwe wetgeving van de uitvoering van jeugddelinquentie
Opvoeden van kinderen en jongeren

Andere opmerkingen
Representativiteit: checken van alle databronnen (bv. Whadistapp)
Soms rare opmaak in de hoofdstukken
Ontbreken van trends of vorige cijfers maakt het moeilijk om een inschatting te maken
Goed voorbeeld: factorenmodel Rotterdam : visuele weergave van linken en verhoudingen tussen factoren die impact hebben op de leefwereld van kinderen en jongeren
Fijnmaziger data uitsplitsen (16 assen van intersectioneel model)
Focus = Vlaams , verder differentiëren: stad-platteland, bestuursniveau
Betere monitoring: kwalitatief en kwantitatief

Inspiratie: Zinnekes zijn de best (Brussel)
Lengte hoofdstuk = veel cijfers, maar lijkt belangrijk. Korte hoofdstukken (weinig data) zijn net belangrijk)
KeKi deed een normatieve bijdrage die te weinig onderbouwd is door cijfers
Te weinig onderlinge verbondenheid in thema's (bv digitale leefwereld bij mentale gezondheid etc)
Vaak te abstract geformuleerd ('ondersteuning'?, wat is dat concreet)
Nood aan het positieve: wat is er al wel (landschapstekening)
Aanbevelingen naar het beleid toevoegen
Herkennen jongeren zich in doelgroep?
Duiding van het waarom

3 INPUT JKP-PROCES

Aanbevelingen proces richting een toekomstig JKP
Hoe participatie van kinderen en jongeren in het JKP? Directe participatie? Wanneer in het proces?
Snel ministers betrekken bij het JKP, niet enkel focus op de rol van de minister van Jeugd. De Vlaamse Regering maakt het JKP mee, doet niet gewoon mee, vanuit ambitie voor impact i.p.v. vanuit hun thema.
Brussel: meer wisselwerking tussen het Vlaamse Brusselbeleid van ABB en andere beleidsdomeinen van de VO.
Aandacht voor diversiteit binnen de doelgroep kinderen en jongeren.
Transversaal werken aankaarten bij andere kabinetten.
Transversaal: ministers starten samen, niet enkel vanuit jeugd.
Stakeholders breder dan jeugdwerk. Jeugdwerksector mee als ambassadeur voor JKP bij andere sectoren.
Hoe worden de aanspreekpunten JKB betrokken? Is hier een plan rond, richtlijnen, meer mandaat,...? Binnen hun departement of agentschap gedragenheid creeren als aanspreekpunt. "Ambassadeur" i.p.v. aanspreekpunt? Mandaat activeren, mensen aanspreken en ondersteunen.
Wie heeft bevoegdheid om beslissingen te nemen binnen DCJM en VO over het JKP (los van politiek)? Steun van DCJM management nodig.
Onderscheid tussen sectoraal beleid en transversaal beleid scherper stellen. Geen eenzijdige acties in het JKP, enkel samenwerkingen.